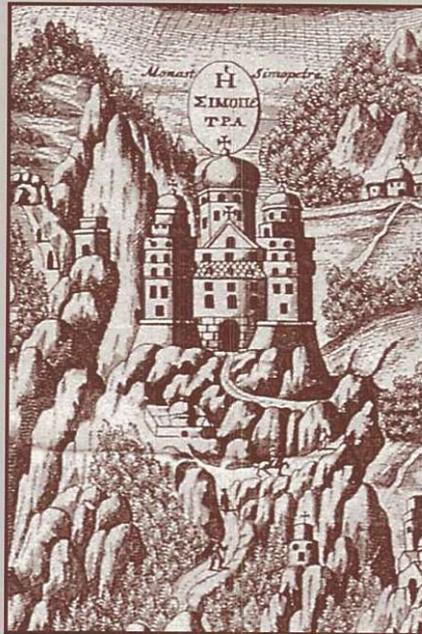

ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ

Παραπλέοντας τη νοτιοδυτική ακτή, μετά τους κάβους της Δάφνης, ξεπροβάλλει αιφνίδια, σαν να μετεωρίζεται στα ύψη, το πυργομοναστήριο της Σιμωνόπετρας. Θεμελιωμένο πάνω σε απότομο βράχο, που ριζώνει στα τριακόσια τόσα μέτρα πάνω από τη θάλασσα, φαίνεται να εμπαιζει το νόμο της βαρύτητας και να παραθεωρεί τα όρια του ανθρώπινου μόχθου. Αυτό το καταλαβαίνει κανείς καλύτερα όταν αποτολμήσει την αναρρίχηση από τον αρσανά.

Η επισήμανση στο αρχείο της Μονής Αγίου Παντελεήμονος, μνείας της Μονής "του Σίμωνος" σε δύο έγγραφα του 11ου και 12ου αιώνα, οδήγησε μελετητές στην ελκυστική άποψη ότι η Μονή έχει αρχαιότερες καταβολές, και ότι μετά από μιά μακρά περίοδο αφάνειας (ερήμωσης), αναβίωσε από τον όσιο Σίμωνα, φερώνυμο του αρχικού κτήτορα. Η άποψη αυτή προϋποθέτει ότι δεν προϋπήρξε ομώνυμη μονή σε άλλη θέση. Άλλοι μελετητές θεωρούν ότι πρόκειται για δύο διαφορετικά καθιδρύματα με το ίδιο όνομα. Σύμφωνα με τον Βίο του οσίου Σίμωνος η θαυμαστή ανοικοδόμηση πάνω στον απόκρημνο βράχο επιχειρήθηκε ύστερα από θεία υπόδειξη: ένα αστέρι χαμήλωσε και στάθηκε πάνω στην Πέτρα, εξ ου και η ονομασία της Μονής "Νέα Βηθλεέμ".

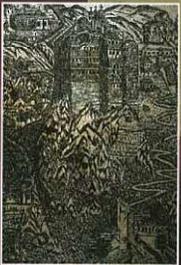
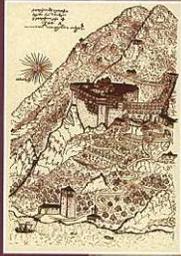
Το χρυσόβουλο του Ιωάννη Ούγκλεση, που εκδόθηκε περί το 1368 και σώζεται σε αξιόπιστο αντίγραφο, πείθει ότι ο Σέρβος ηγεμόνας ήταν ο επόμενος κτήτορας (μετά τον όσιο Σίμωνα). Σύμφωνα με το κείμενο αυτό, ζήτησε άδεια από την Σύναξη να ανεγείρει οικοδομές στον "έρημο εκείνο τόπο".

Το έργο συντελέσθηκε στη δεκαετία του 1360, αλλά τα ίχνη του σήμερα είναι δυσδιάκριτα λόγω των καταστροφών και των αλλεπάλληλων ανακαινίσεων που ακολούθησαν: η Μονή, αγέρωχο φρούριο πάνω στο βράχο, μπορούσε να χλευάζει την πειρατική απειλή, αλλά δεν γλύτωσε από την συμφορά τής φωτιάς. Σύμφωνα με ενθυμήσεις γραμμένες σε χειρόγραφα, πυρκαγιές ξέσπασαν, π.χ. το 1580, 1592, 1625... Ιδιαίτερα καταστροφική για τη Μονή ήταν η πυρκαγιά του 1891. Η αδυναμία να ορθοποδήσει απ' τα πλήγματα αυτά, την οδήγησε στην ιδιορρυθμία. Στους τελευταίους αιώνες γνώρισε πολλές μεταπτώσεις: απ' την καταχρέωση και την ερήμωση ως την ανόρθωση και την ακμή. Τα κτίρια, που καθορίζουν την αρχιτεκτονική φυσιογνωμία της Σιμωνόπετρας, είναι έργα που εκτελέσθηκαν μεταξύ 1862-1902, όπως βεβαιώνουν εντοίχιες επιγραφές. Αλλά δεν λείπουν και υλικά τεκμήρια παλαιότερων οικοδομικών φάσεων, που φτάνουν ως την βυζαντινή περίοδο. ■

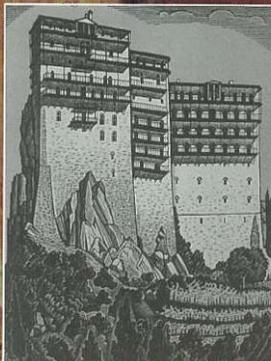
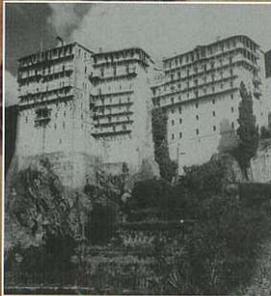

1. Ο Άγιος Σίμων, ο κτήτωρ της Μονής, από φορητή εικόνα.
2. Η Μονή σε σχέδιο του Β. Μπάσκι (1744).
3. Η Μονή από χαρτακιό του 1836 (Άγιον Όρος).
4. Η Μονή από χαρτακιό του 1868 (Άγιον Όρος).
5. Η Μονή σε χαρτακιό προ του 1862 (Ε. Ληρ).
6. Η Μονή σε παλιό χαρτακιό.
7. Η Μονή σε φωτογραφία του 1870 - 72.
8. Η Μονή σε φωτογραφία του 1883 (Α. Ριλεύ).
9. Η Μονή σε φωτογραφία του 1935 (Α. Σεραϊδάρης).
10. Η Μονή σε φωτογραφία προ του 1913 (Στέφανος μοναχός).
11. Η Μονή σε φωτογραφία του 1950 (Σπ. Μελετζής).
12. Αεροφωτογραφία της Μονής.
13. Η Μονή σε χαρτακιό Ράλλη Κοψίδη.

ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ

I

ΤΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

Είναι αφιερωμένο στη Γέννηση του Χριστού. Λόγω στενότητας της αυλής γειτνιάζει και συνδέεται με τα κτίρια της νοτιοδυτικής γωνίας του περιβόλου.

Πιθανολογείται ότι κτίσθηκε κατά την χρονική περίοδο γύρω στα 1600. Κατά την ανακαίνιση της λιτής μετά την πυρκαγιά του 1891, κατασκευάσθηκε ένας μόνο τρούλος, ενώ η προγενέστερη αρχιτεκτονική μορφή που διέσωσε ο Β. Μπάρσκι, είχε δύο, συμμετρικά διατεταγμένους ως προς τον διαμήκη άξονα του ναού. Σύμφωνα με γραπτές μαρτυρίες, οι πυρκαγιές του 1580 και 1622 δεν έβλαψαν σοβαρά το καθολικό. Σχετικές με το καθολικό είναι και δύο άδειες οικοδομικών εργασιών από τις τουρκικές αρχές των ετών 1594 και 1622. Διεξοδική μελέτη με διερεύνηση των οικοδομικών φάσεων δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη. Ο ναός στερείται τοιχογραφιών.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ

Εχει τη μορφή τρίκλιτης επιπεδόστεγης βασιλικής με ξύλινες κιονοστοιχίες. Είναι νεότερο κτίσμα και στερείται τοιχογραφιών. Λόγω στενότητας χώρου βρίσκεται στα νότια του καθολικού και όχι στα δυτικά, που είναι η τυπική θέση.

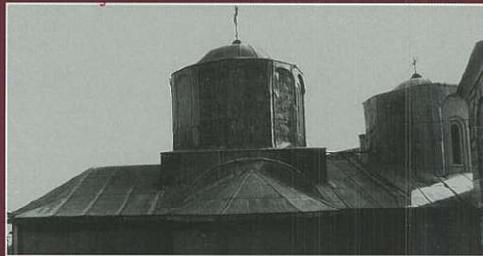
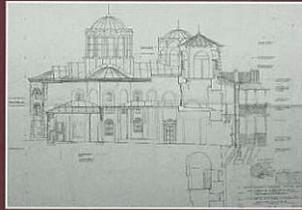
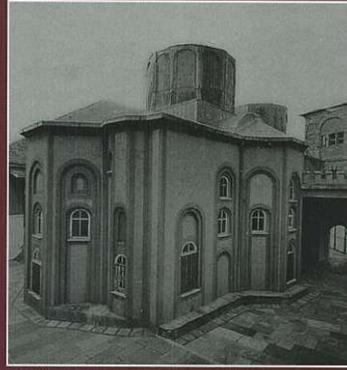
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ 40

Με την πυρκαγιά του 1891 το καθολικό υπέστη μεγάλες ζημιές. Αναδομήθηκε αμέσως μετά και ανακαινίστηκε εξωτερικά το 1935, οπότε προστέθηκε επίχρισμα από "αρτιφισιέλ". Με την επέμβαση του 1998 έγινε αποκατάσταση των όψεων και της στέγης στην προ του 1891 μορφή της.

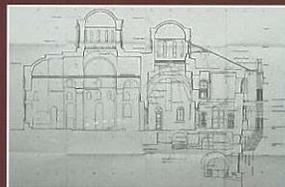
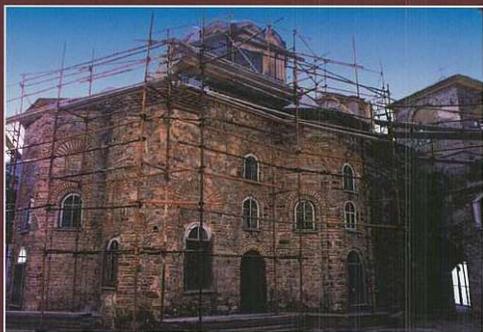
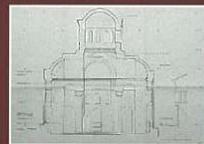
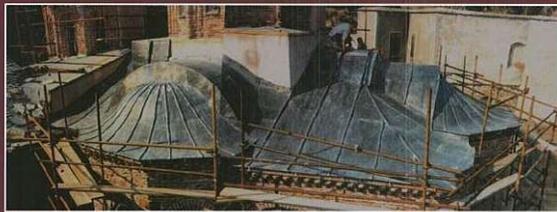
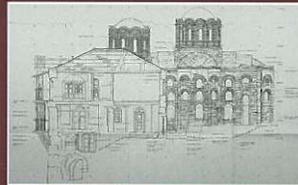
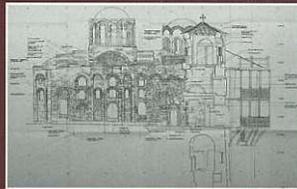
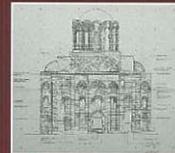
Μελέτη: Στ. Μαμαλούκος - Π. Κουφόπουλος
Επίβλεψη: Τεχνική Υπηρεσία ΚεΔΑΚ

1. Η κάτοψη του καθολικού (Π. Μυλωνάς).
2. Αποψη του καθολικού από τα ΒΑ.
3. Η βόρεια όψη του καθολικού.
4. Αποψη του καθολικού από τα βόρεια.
5. Αποψη της στέγης του καθολικού από τα βόρεια πριν την επέμβαση.
6. Η ανατολική όψη του καθολικού (πρόταση αποκατάστασης).
7. Η νότια όψη του καθολικού (πρόταση αποκατάστασης).
8. Η στέγη του καθολικού κατά τη διάρκεια των εργασιών.
9. Εγκάρσια τομή στο καθολικό.
10. Αποψη του καθολικού από τα ΒΑ κατά τη διάρκεια των εργασιών.
11. Κατά μήκος τομή στο καθολικό.

ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ

40

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΟΡΟΦΟΥ ΣΤΗ Β. ΠΤΕΡΥΓΑ 38

Η αρχική ανοικοδόμηση της πτέρυγας ανάγεται στην περίοδο 1550 - 1650, ενώ ο πρώτος όροφος προστίθεται το 1862-64. Μετά την πυρκαγιά του 1891 αποκαθίσταται ο όροφος και προστίθεται το κωδωνοστάσιο. Το 1955, μετά από πυρκαγιά, ανακατασκευάζονται τα δάπεδα με πλάκες οπλισμένου σκυροδέματος. Με την επέμβαση του 1997 γίνεται προσθήκη νέου ορόφου με στέγη από σχιστόπλακα.

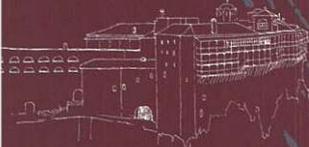
Μελέτη: Θ. Παπαγιάννης και συνεργάτες
Επίβλεψη: Τεχνική Υπηρεσία ΚεΔΑΚ

1. Άποψη της Μονής από τα ΒΔ πριν την επέμβαση.
2. Προοπτικό σκαρίφημα της πρότασης.
3. Η κάτοψη του αναμορφωμένου ορόφου.
4. Άνοψη του νέου ορόφου.
5. Άποψη ης ΒΔ γωνίας από το εσωτερικό της Μονής.
6. Άποψη της Μονής από τα ΒΔ κατά την διάρκεια των εργασιών.
7. Εγκάρσια τομή (πρόταση).
8. Η βόρεια όψη (πρόταση).
9. Η ΒΔ όψη (πρόταση).
10. Η όψη από το εσωτερικό της Μονής.
11. Άποψη από ΒΔ μετά την επέμβαση.
12. Άποψη της Μονής από τα δυτικά μετά την επέμβαση.
13. Κατά μήκος τομή (πρόταση).

ΣΙΜΩΝΟΣ ΠΕΤΡΑΣ

38

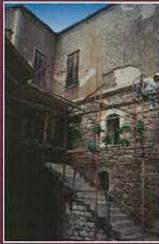
2

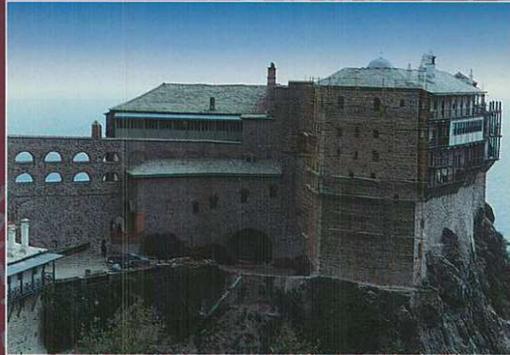
3

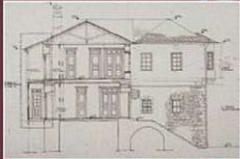
4

5

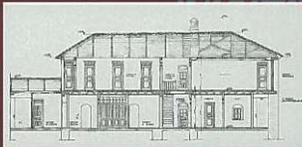
6

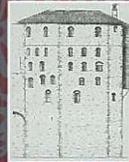
7

10

13

8

9

11

12